

כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), התשנ"ג - 1992*

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14(הו) לפקודת הבנקאות, 1941¹, ולאחר התייעצות בוועדה המייעצת, אני קובע לאמור:

תפקידי המבקר הפנימי

1. (א) תפקידיו של המבקר הפנימי יכללו בין היתר -

- (1) ביקורת על הביצוע השוטף של החלטות הדירקטוריון וההנהלה ועל הפעילות של ההנהלה הבכירה;
 - (2) ביקורת בסניפים שמחוץ לישראל;
 - (3) בקרה על כך שהביקורת הפנימית בחברות-בת של התאגיד הבנקאי בישראל או מחוץ לישראל נערכת ברמה מקצועית נאותה, וזאת אם הביקורת לא נערכה בידי המבקר הפנימי של התאגיד הבנקאי עצמו;
 - (4) וידוא תיקון הליקויים שהועלו בדו"חות הביקורת הפנימית ובדו"חות ביקורות אחרים.
- (ב) המבקר הפנימי יהיה מורשה לחתום בשם התאגיד הבנקאי רק על מסמכים הקשורים בעבודת הביקורת.

נוהל עבודה לביקורת הפנימית

2. (א) המבקר הפנימי יסדיר את כל פעילויות הביקורת הפנימית בנוהל עבודה כתוב.

(ב) נוהל העבודה יתייחס, בין היתר, לנושאים אלה:

- (1) דרך הכנת תכנית העבודה השנתית והרב שנתית;
- (2) האמצעים שינקטו כדי להבטיח את איכות עבודת הביקורת, לרבות -
 - (א) בדיקה בידי האחראי על הביקורת המסויימת, כדי לוודא שהביקורת בוצעה בהתאם למפרט הביקורת האמור בסעיף 4 ולתכנית הביקורת;
 - (ב) ריכוז הממצאים בניירות עבודה מתאימים;
 - (ג) דרך אימות הממצאים לפני משלוח דו"ח הביקורת;
- (3) סוגי המסמכים שיש למסור למבקר הפנימי, ובכלל זה דו"חות של רשויות פיקוח ודו"חות של רואה החשבון של התאגיד הבנקאי;
- (4) דרך עריכת דו"ח הביקורת;
- (5) תפוצת דו"חות הביקורת לגורמים נוספים על אלה הקבועים בחוק;
- (6) הליכי המעקב אחר תשובות המבוקר;
- (7) הגדרת הגורם המוסמך לאשר סיום טיפול בדו"ח הביקורת;
- (8) קביעת לוחות זמנים לדיווחים השונים לוועדת הביקורת;
- (9) שיתוף הפעולה עם רואה החשבון החיצוני של התאגיד הבנקאי.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

3. (א) תכנית העבודה השנתית תחולק לשתי תקופות של חצי שנה ותכלול פרטים בנושאים אלה:

- (1) נושאי הביקורות;
- (2) כוח האדם שיועסק בביקורת;
- (3) לוחות הזמנים לביצוע הביקורות;
- (4) ביקורות מעקב שתבוצענה תוך זמן סביר לאחר תיקון הליקוי.

(ב) תכנית העבודה תתבסס, בין היתר, על -

- (1) הגדרה, בכתב, של התפקידים בכל מחלקה או בכל יחידה, כפי שנקבעה בידיה על פי תרשים ארגוני מעודכן;
- (2) מיפוי מוקדי הסיכון בפעילויות השונות של התאגיד הבנקאי;
- (3) מיפוי מוקדי הסיכון למעילות והונאות;
- (4) ממצאי הסקר האחרון של הבקרה הפנימית, שערך רואה החשבון החיצוני;
- (5) התדירות המזערית שקבע המבקר הפנימי לביצוע הביקורות, תוך התייחסות נפרדת לתדירות הביקורות בסניפים, ביחידות מרכזיות ובחברות-בת; התדירות המזערית צריכה להתייחס לתקופה, שבה אמור המבקר הפנימי לבקר את תחומי הפעילות העיקריים של כל יחידה מבוקרת.

(ג) הממונה לצורך אישור תוכנית העבודה, כאמור בסעיף 7 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב - 1992², יהיה יושב ראש הדירקטוריון.

מפרט ביקורת

4. (א) המבקר הפנימי יכין מפרט ביקורת לכל נושא ביקורת, ויעדכן אותו בהתאם לצורך.
(ב) מפרט הביקורת יכלול:

- (1) איזכור החוקים וההוראות של רשויות פיקוח שונות הנוגעים לנושאים המבוקרים ביחידה;
 - (2) רשימה מפורטת של הוראות למבקר בדבר דרך ביצוע הביקורת בפועל, אשר תתייחס, בין היתר, לנוהלי העבודה ביחידה המבוקרת, כמפורט להלן:
 - (א) אימות קיומם של נוהלי עבודה מעודכנים בתחום הפעילות המבוקרת;
 - (ב) הערכת הנהלים, אשר צריכה להתייחס, בין היתר, לעניינים הבאים:
 - (1) שלמות הנהלים;
 - (2) האם הנהלים עולים בקנה אחד עם החוקים וההוראות החלים על הפעילות המבוקרת;
 - (3) האם הנהלים קובעים אמצעי בקרה פנימית בנושא המבוקר;
- (ג) איתור חריגות מנוהלי העבודה.

תכנית ביקורת

5. ביקורת תבוצע לפי תכנית שתכלול בין היתר :

- (1) תיאור מפורט של המבנה הארגוני של היחידה המבוקרת, בליווי הסבר תמציתי של פעילות יחידות המשנה ביחידה המבוקרת ותחומי הפעילות המרכזיים של היחידה המבוקרת ;
- (2) הפניה לקטעים המתאימים במפרט הביקורת הכללי לאותו נושא ;
- (3) הדגשים מיוחדים בהתאם לנסיבות הספציפיות ;
- (4) שיטת הדגימה וגודלה ;
- (5) לוחות זמנים.

דיווחים

6. (א) דוחות הביקורת ייערכו בכתב, בסמוך לאחר ביצוע הביקורת ; המבקר הפנימי יכלול בדו"חות הביקורת את ממצאיו ואת מסקנותיו והוא רשאי לכלול בהם את המלצותיו.
- (ב) המבקר הפנימי ידווח, בכתב, לוועדת הביקורת ולמנהל העסקים הראשי כדלקמן :
 - (1) דו"ח ביצוע תוכנית העבודה ; הדו"ח יהיה ערוך בצורה שתאפשר השוואה בין הביצוע לתוכנית ;
 - (2) רשימה חצי שנתית של כל דו"חות הביקורת שהוצאו בחצי השנה המדווחת, בצירוף הדו"חות המהותיים לפי שיקול דעתו של המבקר ;
 - (3) דו"ח סיכום הפעילות של הביקורת הפנימית, אשר יכלול תמצית מהליקויים המהותיים שהועלו בדו"חות הביקורת, ההמלצות של המבקר הפנימי לגבי דרכי התיקון של ליקויים אלה, וכן מסקנות המבקר כתוצאה מהמעקב אחר תיקון ליקויים ;
 - (4) המלצות המבקר הפנימי כאמור בסעיף קטן (א) שלא התקבלו בידי ההנהלה ;
 - (5) המלצות המבקר הפנימי כאמור בסעיף קטן (א) שישומן מתמשך מעבר לתקופה סבירה.

ממצאים חריגים

7. (א) המבקר הפנימי ידווח, ללא דיחוי, על ממצאים חריגים ליושב ראש הדירקטוריון, למנהל הכללי וליושב ראש ועדת הביקורת.
- (ב) אם במהלך ביקורת בתאגיד הבנקאי העלה המבקר הפנימי ממצאים חריגים הנוגעים לפעילות הדירקטוריון, ידווח עליהם ליושב ראש הדירקטוריון ולועדת הביקורת.
- (ג) היה המבקר הפנימי סבור כי לא ננקטו צעדים לתיקון הפגמים עליהם דיווח לפי סעיף קטן (ב), יביא את העניין לידיעת מליאת הדירקטוריון.

עובדי הביקורת

8. (א) לא יתמנה אדם לעובד בביקורת הפנימית אלא בהסכמת המבקר הפנימי.
- (ב) עובדי לשכת המבקר הפנימי והפועלים מטעמו לצרכי הביקורת הפנימית, יקבלו הוראות בענייני ביקורת מהמבקר הפנימי בלבד.
- (ג) עובדי לשכת המבקר הפנימי והפועלים מטעמו לצרכי הביקורת הפנימית, לא ימלאו בתאגיד הבנקאי תפקיד נוסף על הביקורת הפנימית, זולת תפקיד הממונה על תלונות לקוחות או עובדים, ובלבד שמילוי התפקיד הנוסף כאמור לא יפגע במילוי תפקידיהם העיקריים.
- (ד) עובדי לשכת המבקר הפנימי יהיו מורשים לחתום בשם התאגיד הבנקאי רק על מסמכים הקשורים בעבודת הביקורת.
- (ה) לא יופסק שירותו של עובד לשכת המבקר הפנימי אלא בהליך תקין ובהסכמתו של המבקר הפנימי.

הופעה בפני הדירקטוריון

9. המבקר הפנימי של התאגיד הבנקאי זכאי להשתתף, לפי בקשתו, בישיבות הדירקטוריון או בישיבות ועדת הביקורת שבהן נדון עניין שהוא בתחום הביקורת הפנימית, לרבות דיון בדו"חות ביקורת של רואה החשבון ושל רשויות פיקוח.

פרישה מתפקיד

10. (א) לא תופסק כהונתו של מבקר פנימי שלא בהסכמתו והוא לא יושעה מתפקידו אלא בתנאים המצטברים הבאים:
- (1) ועדת הביקורת הציעה זאת;
 - (2) הדירקטוריון החליט על כך לאחר שניתנה הודעה מראש לכל חברי הדירקטוריון שדבר הפסקת הכהונה או ההשעיה יידון באותה ישיבה, שבה נתקבלה ההחלטה;
 - (3) החלטת הדירקטוריון נתקבלה ברוב חבריו, לאחר שניתנה למבקר הפנימי אפשרות לשאת לפני הדירקטוריון את דברו בעניין.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מבקר פנימי שהורשע בפסק דין חלוט בעבירה שיש עמה קלון - תופסק כהונתו.
- (ג) החליט המבקר הפנימי לפרוש מתפקידו, יודיע בכתב לדירקטוריון ולמפקח על הבנקים על המניעים לפרישתו.

תחילה

11. (א) תחילתם של סעיפים 1, 7, 8, 9 ו-10 ביום ה' בחשון התשנ"ג (1 בנובמבר 1992).
(ב) תחילתם של סעיפים 2 עד 6 ביום י' באייר התשנ"ג (1 במאי 1993).

זאב אבלס המפקח על הבנקים

כ"ח בתשרי התשנ"ג
(25 באוקטובר 1992)

- * ק"ת התשנ"ג, עמ' 27, עמ' 292.
1 ע"ר, תוס' 1, עמ' 85; ס"ח התשנ"ב, עמ' 203.
2 ס"ח התשנ"ב, עמ' 198.